

11/6-19

RØDØY KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Planutkast

RØDØY
kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

Kommuneplanens samfunnsdel.....	1
Innholdsfortegnelse	2
Forord fra ordføreren.....	2
Kontekst for planen	3
Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen.....	4
Oppvekst – livsmestring og kvalitet.....	5
God helse og omsorg – gjennom hele livet	6
Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst	8
Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping.....	9
Arealstrategier – realisere fordelene ved god plass.....	11
Klimatilpasning, folkehelse og bærekraft	12
Forutsetninger	13
Planprosessen	15
Oppfølging og gjennomføring.....	16

FORORD FRA ORDFØREREN

Innholdsfortegnelse og forord fra ordføreren blir ikke ferdigstilt før nærmere endelig vedtak.

KONTEKST FOR PLANEN

Verden rundt oss er i stadig endring. Det er ikke alt vi kan påvirke, men vi kan planlegge for å takle utfordringene og benytte mulighetene best mulig.

Klimatilpasning, folkehelsearbeid, og bærekraft ligger som premiss for planlegging i kommunen.

Vi påvirkes mest av det som skjer nærmest der vi bor, men en del nasjonale og globale trender vil påvirke oss i stor grad og i lang tid:

- Klimaet er i endring
- Endret demografi nasjonalt og globalt
- Økende digitalisering og automatisering
- Økt mobilitet og migrasjon
- Endring i tilgang på ressurser

Den globale gjennomsnittstemperaturen øker, og effekten blir større jo lengre fra ekvator man er.

Klimaendringene vil ha enorme konsekvenser globalt. I Nord-Norge forventes det lengre vekstsesong og hyppigere ekstremvær. Primærnæringene vil påvirkes spesielt.

I Norge og i Rødøy har vi en tydelig aldring av befolkningen. Denne trenden er enda tydeligere i Europa, og i en del store østasiatiske land. I mange typiske utviklingsland er det en kraftig yngrebølge. Norge har fødselsoverskudd og migrasjonsoverskudd, og det forventes at det vil fortsette, men med noe lavere befolkningsøkning enn nå.

Digitalisering påvirker alle samfunnsområder, og ofte i revolusjonerende grad. Det gir muligheter for bedre og enklere tilgjengelige tjenester, men krever evne til omstilling. Internett har blitt en essensiell del av folks liv, og et absolutt krav for de fleste bedrifter. Digitaliseringen gjør at man kan være mindre stedsavhengig. Økende automatisering og robotisering vil endre arbeidsmarkedet på alle nivåer.

Folk flytter og reiser mye mer enn før. Digitalisering, lave reisekostnader, og økt internasjonal integrasjon er viktige drivere, og gjør reise enklere. En økt andel av verdensbefolkninga bor i et annet land enn der de er født. Flyttemønsteret i Norge viser en tydelig sentralisering, og det er de unge voksne som flytter til byen i størst grad.

Befolkningsvekst og velstandsvekst gjør at jordens pressede ressurser blir stadig mer belastet. Fram mot 2050 beregnes det et behov for 70 prosent økning i matproduksjon. Klimaendringene vil endre ressurstilgangen. Det blir mer ørken, permafrost tiner, lengre vekstsesong i nord, og usikkert vær. Det er stor satsing på fornybare energikilder, og press for overgang fra fossile energikilder.

SKAPE DET GODE LIV – SAMMEN FOR KYSTFOLKET UNDER POLARSIRKELEN

Visjonen for Rødøy kommune: «Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen» - er en drøm og et kontinuerlig mål for Rødøy. Visjonen sier både hva vi vil oppnå, og hvordan vi skal jobbe for å oppnå det – sammen. «Det gode liv» har forskjellige betydning fra person til person, men det er en del felles forutsetninger som de fleste av oss trenger for å ha det godt. Det er disse tingene denne planen fokuserer på, og mange av dem løses best gjennom samskaping. Samskaping innebærer at politikere, kommuneadministrasjonen, næringslivet, og innbyggerne samarbeider for å finne de gode løsningene. En av rollene til kommuneorganisasjonen er å være en demokratisk samarbeidsarena for oss som bor her. Denne rollen må stadig utvikles og er spesielt viktig for Rødøy med de utfordringene vi forventer når det gjelder for eksempel befolkningsutvikling og inntektsutvikling.

Kystfolket under polarsirkelen er oss. Rødøy kommune ligger under polarsirkelen på Helgelandskysten og er kjent for sine naturskjønne omgivelser som varierer fra høyfjell og isbre, via skjærgården med tusen øyer og skjær og helt ut til storhavet. Rødøy ligger midt i nordlandsleia, og øyene i kommunen har vært viktige kjennemerker for sjøfarende.

Kommuneplanens samfunnsdel er en strategisk plan som peker ut kommunens satsingsområder. Disse skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser de kommende årene. Planen skal gi forutsigbarhet for innbyggere og administrasjon i kommunen, og den skal gjøre at vi kan dra i samme retning.

Våre satsingsområder – *Oppvekst – livsmestring og kvalitet, God helse og omsorg – gjennom hele livet, Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst, og Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping* skal sammen med arealstrategiene – *Realisere fordelene ved god plass* – sikre et bærekraftig Rødøy og fokusere på det som er viktigst for flest. Felles for satsingsområdene er at de fokuserer på økt involvering og på det vi tror er viktig for å leve det gode liv.

OPPVEKST – LIVSMESTRING OG KVALITET

Barn og unge er framtida vår, og de fortjener en så god start på livet som vi kan gi dem. Rødøy er et trygt sted å vokse opp, og vi skal sørge for at det fortsetter å være det. Ungene skal oppleve tilhørighet, de skal få prøvd seg på ulike utfordringer, og de skal oppleve mestring i skolen.

Rødøy har et desentralisert skole- og barnehagetilbud. Det er ingen videregående skoler i kommunen. Vi må derfor legge til rette for at det skal kunne arrangeres felles kultur- og idrettsaktiviteter, og sørge for at barn og unge har mulighet til å ha tett kontakt med hverandre – også de som går på videregående skole.

Mål

- Sikre god overgang mellom barnehage og grunnskole, og grunnskole og videregående skole
 - Elevene skal bli godt kjent med neste nivå før de begynner der
 - Felles plan for helle kommunen, alle barnehager og skoler
 - Ha en plan for å fokusere på at de fleste i Rødøy flytter hjemmefra i ung alder
 - Tett samarbeid med videregående skole
- Sikre god kompetanse hos de som jobber med barn og unge
 - Sørge for kompetanseheving av personalet gjennom gode etter- og videreutdanningstilbud
 - Lage strukturer som lar oss utnytte kompetansen bedre
- Skape lokal tilhørighet hos barn og unge
 - Sørge for at barn og unge blir tidlig kjent med hele kommunen
 - Gi dem opplevelser som viser hva det betyr å være *kystfolket under polarsirkelen*
 - De unge skal få utvikle ferdigheter som er viktige for Rødøyfjerdinger spesielt
 - Regelmessige møter mellom barn og unge fra kommunens ulike kretser
 - Sørge for at de kan holde kontakt med hverandre og kommunesamfunnet også etter de begynner på videregående skole
- Gi barn og unge kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og som gir muligheter for å ta ansvarlige livsvalg
 - Videreutvikle helsefremmende skoler og barnehager
 - Ha fokus på å utvikle og styrke barnas sosiale kompetanse
 - Utnytte barnevernets kompetanse i arbeidet med å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge
 - Ha gode anlegg for kultur, idrett og friluftsliv som gjør at de får flere typer utfordringer
 - Skape arenaer som er møteplasser på tvers av generasjonene
- Barn og unge skal erfare at de blir lyttet til og har reell innflytelse
 - Sørge for at ungene får mulighet til å bli kjent med politikerne og kommuneadministrasjonen
 - Videreutvikle arenaer der barn og unge deltar aktivt som f.eks. ungdomsråd
 - Bedre tilgjengelighet for saker som blir behandlet i kommunen
- Etablere gode læringsarenaer og ha fokus på god opplæring som er i tiden og ivaretar den enkelt
 - Tidlig innsats
 - Ta i bruk ny tilgjengelig teknologi
 - Være engasjert i regionale og nasjonale prosjekter
 - Tilpasset opplæring

GOD HELSE OG OMSORG – GJENNOM HELE LIVET

Helse, levekår og livsstil henger tett sammen og kommunen og innbyggerne må jobbe forebyggende sammen for at hver enkelt skal ha så gode forutsetninger for god helse som mulig. Vi skal jobbe kontinuerlig og framtidsrettet for at de som ønsker det skal få bo hjemme så lenge som mulig, og vi skal tilby gode tjenester for de som ikke lenger kan det.

Trivsel, sosiale og miljømessige forhold, og forebygging er alle viktige for folkehelsen. Hver enkelt har selvstendig ansvar for egen helse, men helhetlig planlegging og koordinering vil gjøre det lettere å gjøre de gode valgene.

Mål

- Trygge og tilgjengelige tjenester gjennom livsløpet
 - Ta vare på og videreutvikle dagens tjenester
 - Tidlig kontakt – tidlig innsats
 - Rett tjeneste – rett nivå – til rett tid
 - Godt samarbeid mellom de ulike tjenesteområdene
 - Opprette helsestasjon for eldre med tidlig kontakt og planlegging av hva som skal til for å ha en god alderdom
 - Utvikle modeller for velferdsteknologi og responstjeneste som tar i bruk den enkeltes ressurser, og skaper trygge nærmiljø
 - Ha tilstrekkelig med plasser ved omsorgssentrene til de som ikke lenger kan bo i eget hjem
- Flest mulig skal kunne bo hjemme hele livet
 - Sikre døgnkontinuerlige hjemmetjenester i alle områder der det er mulig
 - Ta i bruk velferdsteknologi
 - Vise kreativitet og faglig forsvarlighet ved utvikling av responstjenester
 - Ha et godt demensteam som kan bidra med kompetanse og veiledning
- Omsorgssentrene skal bli sertifisert som livsgledehjem
 - Arbeide systematisk med aktiviteter og gode opplevelser for de enkelte beboere ved omsorgssentrene
 - Bidra til samskaping for å nå målene i livsgledehjem sertifiseringen
 - Arbeide med holdninger, metoder og rutiner for å oppfylle kriteriene for livsgledehjem
- Legge til rette for helsefremmende og forebyggende aktiviteter for alle aldersgrupper
 - Åpen dør i skolen
 - Følge opp Ungdata undersøkelsene med tiltak og undervisning
 - Ha fokus på folkehelsearbeid
 - Dagtilbud for mennesker med demenssykdom
 - Tilrettelegge for et variert kultur og idrettsliv
 - Ha fokus på friluftslivsmulighetene i Rødøy
- Legge til rette for at alle skal oppleve at de er en ressurs for samfunnet
 - Ha et likeverdig samarbeid om tjenestene til den enkelte
 - Dagtilbud til mennesker som har falt utenfor arbeidslivet
- Sikre god kompetanse hos alle som jobber med helse og omsorg
 - Fortsette å ha en heltidskultur
 - Være en attraktiv kompetansearbeidsplass
 - Utvikle samarbeid med aktuelle utdanningsinstitusjoner
 - Delta i forskning
 - Sørge for kontinuerlig fagutvikling og kompetansebygging i tjenestene
 - Arbeide kontinuerlig med rekruttering, samt å beholde medarbeidere
- Skal være en foregangskommune innen samskaping i helsesektoren
 - Ta i bruk velferdsteknologi i samhandling med spesialist helsetjenesten

- Utvikle kultur for å benytte avstandsoppfølging for kronikere gjennom velferdsteknologiske løsninger
- Være åpen for nye arbeidsmåter og samarbeid med det frivillige Norge
- Et mer demensvennlig samfunn som tar vare på og integrerer personer med demens i fellesskapet
- Sikre et helhetlig psykiatri og rusarbeid med fokus på forebygging
 - Åpen dør i skolen
 - Undervisning om psykisk helse i skolen
 - Følge pakkeforløpene innen psykiatribehandling
 - AKAN-arbeid

BEFOLKNINGSUTVIKLING – SNU NEDGANG TIL VEKST

Vi skal gjøre det mer attraktivt å bo og oppholde seg i Rødøy og skape felles identitet og tilhørighet. Det handler om å utvikle det som er bra her og å finne løsninger på det som er mindre bra. Det handler også om å synliggjøre det som er bra og å vise folk hvorfor det er så fint å bo i Rødøy. Rødøy skal være et sted hvor alle har mulighet til å utvikle seg, og et sted hvor vi tar godt vare på hverandre.

Det har vært nedgang i folketallet i kommunen over mange år, og vi vil jobbe for å snu denne trenden. For å få til det må vi gjøre det fristende for ungdommen å bosette seg i kommunen, og å tiltrekke oss tilflyttere. Befolkninga, næringslivet, og kommunen må jobbe sammen for å gjøre Rødøy til et attraktivt sted å bo og leve.

Mål

- Fremme bolyst gjennom trivsel
 - Det skal jobbes på flere nivåer for infrastruktur som gjør at man kan møtes og ha kontakt på tvers av hav og fjell
 - Kommunen skal ha boligmasse som passer de ulike behovene i befolkninga
 - Alle skal ha tilgang til de viktigste tjenestene
 - Vi skal dyrke de positive trekkene ved alle bygdene i kommunen
- Skape identitet og tilhørighet hos alle som bor i kommunen
 - Alle unge skal kunne lære seg Rødøyfjerdingsferdigheter
 - Framsnakke Rødøy og tilbudene som finnes i kommunen
 - Skape større bevissthet om kvalitetene ved å bo i små bygdesamfunn
 - Sosial tilknytning er ofte sterkere enn fysisk tilknytning – vi må legge til rette for at alle kan knytte bånd
- Legge til rette for at Rødøyfjerdings skal bo i Rødøy
 - Oppmuntre ungdommen til å ta utdanninger som gir arbeidsmuligheter i kommunen
 - Legge til rette for tettere kontakt mellom næringsliv, skole, og organisasjoner
- De som kommer skal føle seg som en del av samfunnet
 - Satse på nettjenester rettet mot potensielle besøkende og tilflyttere med informasjon tilpasset deres behov
 - Politikere og lokalsamfunnene må jobbe sammen for å ta imot de som kommer
 - Kultur og fritidsaktiviteter er viktig for nettverksbygging, og lag og klubber kan spille en viktig rolle for nyankomne
 - Godt språk er avgjørende, og inkludering i arbeidslivet og i frivillige organisasjoner er spesielt viktig for tilflyttere fra andre land
- Tiltrekke oss tilflyttere og besøkende
 - Prøve innovative prosjekter
 - Rødøy skal være en enkel kommune å flytte til
 - Ildsjeler og næringslivet må gjøre det tydelig at tilflyttere er ønsket og betyr mye for kommunen
 - Vi skal satse på tiltak rettet mot forskjellige befolkningsgrupper

NÆRINGSUTVIKLING – ALLSIDIGHET OG ØKT VERDISKAPING

Vi ønsker et allsidig og bærekraftig næringsliv i Rødøy. Kommunen må legge til rette for næringslivets behov, og være gode på å informere om hva vi kan tilby. De ulike rollene kommunen har må utvikles, og det må sørges for kort saksbehandlingstid, bedre kommunikasjon på tvers av sektorer, og at kommunen blir en pådriver og veileder for bedriftene som trenger det.

Det er høy andel selvstendig næringsdrivende i kommunen, og ingen typiske hjørnesteinsbedrifter. Primærnæringene står sterkt, men det er også mye annen næringsvirksomhet i kommunen. Gamle og nye, produksjonsrettede og tjenesteytende, store og små – bedriftene har forskjellige behov, og kommunen må legge til rette for forskjellene.

Mål

- Legge til rette for at det er lett å starte næringsvirksomhet i kommunen
 - Ildsjeler skal slippes til og involveres i næringsarbeidet
 - Satse på oppsøkende arbeid overfor gründere og bedrifter
 - Bruke regionale kompetanseaktører og koble de opp mot de som kan ha nytte av det
 - Fremme lærlingeordningen og bidra til at det opprettes flere lærlingplasser
- Tilrettelegge for næringsvekst og innovasjon
 - Jobbe for godt samspill mellom kommune og næringsliv med fokus på åpenhet og god dialog
 - Kommunen må kunne reagere raskt når positive muligheter dukker opp – beredskap for flaks
 - Vi skal ha en aktiv arealplan som satser på næringsutvikling
 - Kommunen skal ha tilgang på kompetanse til å veilede bedrifter som ønsker å prøve nye ideer
- Bidra til å utvikle Rødøy som reiselivskommune
 - Sørgje for god og lett tilgjengelig informasjon til turister både før og under reisen
 - Jobbe med turistnæringa for å styrke lokalt og regionalt samarbeid
 - Tilby kompetanseheving gjennom regionale aktører
 - Utvikle tydelige opplevelsesprodukter
- Utvikle kommunikasjon og moderne infrastruktur tilpasset næringslivets behov
- Landbruk
 - Kulturlandskapet er viktig for Rødøy og vi skal jobbe for at det opprettholdes
 - Landbruk og fiskeri er i stadig omstilling, og kommunen skal bidra til kompetanseheving og støtte innovative prosjekter
- Reindrift
 - Reindrift og landbruk har enkelte motstridende interesser Kommunen skal kunne bidra til mekling ved behov
 - Kommunen skal aktivt legge til rette for godt samarbeid mellom reindrift, havbruk, og reiseliv så reindriften også får gode utviklingsmuligheter i kommunen
- Fiskeri er en viktig grunnstein i kommunen, og det skal jobbes for økt bærekraft
- Havbruk
 - Kommunen ønsker at havbruksnæringa skal gå over fra fossilt drivstoff til strøm
 - Tilrettelegge for utvikling av den marine bioøkonomien i kommunen samt jobbe for at videreføring i økt grad skjer her
- Kommunen skal kunne tilby god veiledning som passer næringslivets behov
 - Vi skal ha en åpen dør inn til kommunalt hjelpeapparat og lett tilgang til basisinformasjon
 - Kommunen skal kunne bistå eller koble opp med nettverk, kompetanse, og hjelp med finansiering

- Kommunen skal oppleves som en positiv samarbeidspartner i kontakt med næringslivet
- Kommunen skal jobbe sammen med kompetansemiljøer for å sørge for at befolkningen vet hvilke muligheter som finnes
- Næringsarbeid og plan- og byggesak skal integreres og samordnes i større grad

AREALSTRATEGIER – REALISERE FORDELENE VED GOD Plass

Rødøy kommune har stort areal og ikke et tydelig kommunesentrum. Vi har en sterkt desentralisert struktur, og ønsker at det skal være mulig å opprettholde strukturen også i framtiden. Der kommunen tilrettelegger for boligfelt skal området være tilgjengelig for alle brukergrupper, og det skal være enkelt å komme seg til kommunale tjenester. Mange ønsker å bo utenfor boligfelt, og fokuset vårt skal derfor være fleksibilitet for at folk skal få møtt behovene sine.

God infrastruktur er viktig for bolyst og for næringslivet. Forutsigbar og pålitelig transport av varer og høyhastighets internett er forutsetninger for et moderne samfunn. Primærnæringene er viktige for kommunen og vi vil jobbe for å sikre at de opprettholdes og utvikles. For øvrig er presset på næringstomter og arealer uforutsigbart, og forskjellige områder av kommunen egner seg for forskjellige bedrifter. Vi vil derfor også på næringsområdet ha fokus på fleksibilitet for å kunne realisere fordelene vi har.

Bolig

- Kommunale boligfelt skal planlegges nær andre kommunale tjenester
- Folk skal kunne bygge bolig der de ønsker å bo
- Rødøy skal skape bolyst uten boplikt for boliger
- Vi skal planlegge for naturskjønne og romslige boområder
- Kommunen skal oppmuntre til privat boligbygging gjennom å avstå fra å etablere nye kommunale boliger utover de som allerede er prosjektert

Næring

- Kommunen ha en aktiv arealplan som satser på næringsutvikling
- Driveplikten i jordbruket skal fortsatt opprettholdes
- Vi vil verne matjord og ha fokus på å sikre viktige områder for jord, beite, og skogbruk
- Ta utgangspunkt i næringenes behov, og raskt og effektivt tilrettelegge for etablering av næringsområder

Infrastruktur

- Alle kretser skal ha tilgang til høyhastighets internett
- Det skal jobbes for bedre kommunikasjonsmuligheter
 - FV17 bru over Holandsfjorden
 - Bruforbindelse Rangsund, Gjerøy, Rødøy
- Ta vare på de naturgitte mulighetene for lek, aktivitet, og opphold. Kommunen skal tilrettelegge for bedre tilgjengelighet
- Bidra til bedre trafikknutepunkter – særlig der vei møter hav

Diverse

- Ved bebyggelse skal det tas hensyn til kulturlandskapet, eksisterende vegetasjon, og tilpasning til den lokale byggeskikken
- Kommunen skal ha oversikt over hvilke områder som er reelt skredutsatt/flomutsatt
- Vi skal vurdere å bli nasjonalparkkommune, og etablere en besøksstrategi som beskriver kundereisen

KLIMATILPASNING, FOLKEHELSE OG BÆREKRAFT

Klimatilpasning som premiss

Klimaendringene vil gi mer nedbør, hyppigere styrtregn og økt flom og skredfare. Havnivået vil stige og det vil bli endringer i biologisk mangfold. Kommunen har blitt tildelt mye ansvar i arbeidet med klimatilpasning. Rødøy er en kystkommune, en fiskekommune, og en havbrukskommune, og vi er derfor spesielt utsatt for konsekvensene av klimaendringer. God klimatilpasning handler ofte om riktig bruk av areal. Arealstrategiene inneholder de viktigste føringene for kommunens strategier for klimatilpasning. Samtidig er det strategier på andre områder som vil gjøre kommunen mer robust i møte med endret klima og flomskader.

Folkehelse som premiss

Folkehelsearbeid innebærer å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse. Folkehelse som premiss betyr at alle samfunnssektorer og alle nivåer har ansvar for å fremme folkehelsen. Målet med folkehelsearbeid er flere leveår med god helse i befolkningen, og å redusere sosiale helseforskjeller. Økende snittalder og økning i følelsen av ensomhet er utfordrende i Rødøy som i resten av landet. Samtidig har vi trivelige små samfunn i kommunen hvor vi har gode forutsetninger for å ta vare på hverandre og både styrke innsatsen for helsefremming og styrke innsatsen for sykdomsforebygging.

Bærekraft som premiss

Bærekraftig utvikling er utvikling som dekker dagens behov uten å ødelegge mulighetene for framtidige generasjoner til å få dekket sine behov. Det handler om å skape forutsetninger for at de neste generasjonene kan leve så gode liv som mulig – selv om de ønsker å leve annerledes enn oss i dag. FNs bærekraftsmål er en global arbeidsplan for bærekraft mot 2030. De tre dimensjonene av bærekraft – miljømessige, sosiale og økonomiske mål må sees i sammenheng. Et fokus på bærekraft skal sikre at Rødøy er et godt sted å bo både nå og i framtida.

Miljødimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å ta vare på naturen og klimaet som en fornybar ressurs for mennesker. Viktige satsingsområder er å stanse klimaendringer, ivaretagelse av biologisk mangfold, og overgang til fornybare energikilder

Økonomidimensjonen handler om å sørge for økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Viktige satsingsområder er fordeling av ressurser mellom fattige og rike, endring av forbruksmønster, og bærekraftig vekst.

Den sosiale dimensjonen handler om å sikre rettferdighet og at alle mennesker har mulighet til å leve et godt liv. Viktige områder er utdanning, arbeid, likestilling, kulturelt mangfold, og et godt helsetilbud.

FORUTSETNINGER

Rødøy har ambisjoner for framtida. Målene i denne planen er ambisiøse, men oppnåelige. Det er allikevel en del forutsetninger som *må* være på plass. Kommunen har også mange viktige og lovpålagte oppgaver som ikke løftes spesielt fram i kommuneplanens samfunnsdel. Disse skal allikevel ivaretas og anses som forutsetninger for kommunens daglige drift. Målene i planen beskriver først og fremst hvordan vi ønsker å forbedre kommunen utover å utøve lovpålagte oppgaver.

Plan- og bygningslov, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale planarbeid som skal legges til grunn. Dette inkluderer Strategiplan havbruk Salten 2017-2027, Strategiplan reiseliv Salten 2017-2027, samt Kystsoneplan for Helgeland som forventes ferdigstilt høsten 2018.

Rødøy er rangert som en av de *minst sentrale* kommunene i landet. Det betyr blant annet at det ofte er lange avstander mellom folk, til jobben, og til fritidsaktiviteter. Varierende ambisjoner på distriktsutviklingsområdet påvirker oss dermed i stor grad. Dersom folk skal kunne bo slik de gjør i Rødøy er vi avhengige av en aktiv nasjonal distriktspolitikk.

Kommuneøkonomien er blant de viktigste forutsetningene for å kunne tilby lovpålagte tjenester, og for å kunne nå målene i kommuneplanen. Rødøy har et høyt kostnadsnivå per innbygger og får derfor betydelig midler gjennom utgiftsutjevningen. Det er betydelige anlegg for fiskeoppdrett i kommunen, og det er også vannkraftverk og muligheter for vindkraftverk her. Kommuneøkonomien er sårbar for endringer i fordeling av inntekter fra både naturressurser og utgiftsutjevning. Økonomien må også gi rom for reell demokratisk styring og politiske veivalg.

Kommunestyret er viktig for alt som skjer i kommunen, og vi er avhengig av at engasjerte innbyggere vil stille, og at de er representative for befolkninga. Politikernes rolle og forholdet mellom politikk og administrasjon må være tydelig og tillitspreget. Samspeillet mellom kommunen og innbyggerne mellom valg er viktig for at kommunen skal styres demokratisk. Det er derfor viktig med et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Rødøy ligger mellom Salten og Helgeland. En konsekvens av dette er at vi tilhører ulike regioner for ulike fagfelt selv innenfor sektorfelt. Det er viktig for god tjenesteyting med samarbeid mellom de ulike grenene, og samordning av regionsgrenser vil ha stor effekt. Som liten kommune vil framtida også være avhengig av statens kommunesammenslåingspolitikk.

Tilgang på arbeidskraft. For å kunne utøve oppgavene våre som kommune så må vi ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Kommunen må arbeide aktivt for å ha attraktive fagmiljøer for å tiltrekke seg folk. Arbeid med kompetanseutvikling og karriereutvikling er viktig både for attraktivitet og for å beholde de flinke. Vi skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsgiver som folk er stolt av å jobbe i.

Et bærekraftig Rødøy innebærer en satsing på samskaping. Samskaping innebærer at politikere, kommuneadministrasjonen, næringslivet, og innbyggerne samarbeider for å finne de gode løsningene. Kommunen er opptatt av å ha engasjerte innbyggere, og flere av målene i planen er avhengig av å ha innbyggerne med på laget. For å få til dette må vi ha effektiv og oversiktlig kommunikasjon. Kommunen må ha god kommunikasjonsflyt internt, og vi må gjøre oss forstått når vi prater med innbyggerne. Vi må også sørge for gode kanaler for medvirkning og innspill.

Gode rammebetingelser for ledelse og styring av kommunen er viktig for den videre utviklinga av kommunen. Det er viktig å ha god nok kapasitet i administrasjonen for planlegging, utvikling og utredningsarbeid. Plansystemet og andre styringsvirkemidler i kommunen må holdes oppdatert og relevant, og det må brukes aktivt. Forvaltningen må være forutsigbar og bruk av dispensasjoner må minimeres.

PLANPROSESSEN

Planprosessen ble offisielt satt i gang i september 2018.

Det har vært et ønske å lage en kortfattet plan med tydelige og overordnede mål. I arbeidet med planen har vi gått bredt ut for å skape engasjement og deltakelse. Politikere, innbyggere, og administrasjonen har deltatt aktivt i arbeidet for å skape et framtidssbilde for Rødøy som vi kan jobbe sammen for.

Formannskapet har vært styringsgruppe for arbeidet. Formannskapet og administrasjonen har jobbet tett sammen gjennom prosessen for å sikre en politisk styrt og faglig god plan.

Største delen av den praktiske jobbinga ble gjennomført vinter og vår 2019. Det ble hentet inn innspill til arbeidet gjennom flere folkemøter i form av medvirkningsworkshop, møter med utvalg, heldagsmøte med ungdomsskoleelevene, og spørreundersøkelse til organisasjonene og bedriftene i kommunen.

Juni 2019 ble et planutkast sendt ut for at Rødøyfjerdinger og andre interesserte kunne komme med nye innspill før planutkastet ble behandlet for endelig vedtak.

OPPFØLGING OG GJENNOMFØRING

Målene i denne planen er i stor grad overordnede og må spesifiseres før de kan settes ut i praksis. Dette gjøres gjennom planstrategi, kommunedelplaner, handlingsdel med økonomiplan, og kommuneplanens arealdel. Målene i planen må realiseres innenfor de rammene kommunen har til rådighet.

Planverk

På sikt skal det kuttes ned på antall kommunedelplaner og sektorplaner for å få et mer helhetlig og oversiktlig kommunalt plansystem. Det eksisterende plansystemet består delvis av utdaterte ad hoc-planer, og om disse skal være relevante for driften av kommunen må de oppdateres.

Framtidig planverk i kommunen bør kunne peke på hvordan de bidrar til å nå målene som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal være overordnet og sikre at øvrig planverk drar i samme retning.

Kommunal planstrategi

Planstrategien vil være viktig for få god rutine og oversikt over plansystemet. Det skal lages ny planstrategi i 2020 som bør baseres på retningsvalgene fra kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien er et fireårig dokument som ikke skal utvikle mål og strategier, men skal identifisere utviklingstrekk ved kommunen og vurdere hvilket planbehov kommunen har i kommunestyreperioden.

Kommuneplanens arealdel

Arealdelen omfatter hele kommunen og skal revideres når samfunnsdelen er vedtatt. Eksisterende arealdel ble vedtatt av kommunestyret i 2001. Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Handlingsdel med økonomiplan

Handlingsdelen med økonomiplan er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring. Handlingsdelen angir ressursfordeling og spesifiserer resultatmål og/eller tiltak som er tenkt gjennomført for å følge opp målene i kommuneplanen. Handlingsdelen med økonomiplan rulleres årlig.